Valtiovarainvaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta (CCCTB) (U 66/2016 vp)

Valtioneuvosto on antanut Eduskunnalle edellä mainitun U-kirjeen. Perheyritysten liittoa ei ole erikseen kuultu, mutta jäljempänä kerrotuista syistä liitto katsoo välttämättömäksi lausua asiassa.

1. Aluksi

U-kirje käsittelee EU-komission ehdotusta neuvoston direktiiviksi, jolla EU:ssa otettaisiin käyttöön yhteinen yhdistetty yhteisöveropohja (Common Consolidated Corporate Tax Base, CCCTB). CCCTB-direktiiviehdotuksen kanssa samanaikaisesti komissio on antanut ehdotuksen neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhteisöveropohjasta (Common Corporate Tax Base, CCTB).

CCTB-direktiiviehdotus sisältää yhteiset verotettavan tuloksen eli veropohjan laskentasäännökset yrityksille. CCCTB-direktiiviehdotus sisältää puolestaan säännökset siitä, miten nämä CCTB-direktiivin mukaisesti lasketut konserniyhtiöiden veropohjat yhdistettäisiin eli konsolidoitaisiin EU:ssa ja jaettaisiin erityisellä jakokaavalla verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioissa

2. Yhteisen yhteisöveropohjan periaatteellisesta merkityksestä Suomelle

Kyseessä on komission ehdottama direktiivi, jolla jäsenvaltioiden lainsäädäntötoimivalta yritysverotuksessa siirtyisi pitkälti EU:lle. Kyse olisi ennenkuulumattoman laajasta välityksen verotuksen lainsäädäntövallan siirrosta pois Suomelta.

Direktiiviehdotuksen mukaan EU:n yritysverojärjestelmä koskisi pakollisena yli 750 miljoonan euron liikevaihdon yrityksiä. Muista yrityksistä osa voisi valita, haluavatko ne siirtyä direktiivin mukaisen yritysverotuksen piiriin. Osa ei voisi päästä järjestelmään edes niin halutessaan.

Sisällöllisesti järjestelmä olisi osin Suomen nykyisen EVL:n mukainen. Osin, mm. poistojärjestelmän kannalta, se merkitsisi huomattavia muutoksia ja heikennyksiä nykytilaan.

Suomen valtion kannalta CCCTB-järjestelmä merkitsisi mm. yhteisöveropohjan määräytymismekanismin siirtymistä pois Suomen omista käsistä ja verotuottojen määräytymistä nykyiseen nähden perusteiltaan täysin erilaisen järjestelmän mukaan. Suomi olisi potentiaalisesti merkittävä häviäjä yhteisöverotulojen jakamisessa EU-valtioiden kesken.

Vaikka ehdotettu EU:n yritysverojärjestelmä koskisi välittömästi vain osaa suomalaisista yrityksistä, se voisi hyvinkin johtaa siihen, että muita yrityksiä koskevaa kansallista yritysverojärjestelmää alettaisiin

muokata kohti CCTB:tä. Tähän voisi ohjata mm. se, että toisistaan merkittävästi eroavien yritysverojärjestelmien ylläpitäminen olisi viranomaisille työlästä ja kallista sekä yrityksille monimutkaista.

Samalla kun yritysverotus kokisi radikaalin uudistuksen ja yhteisöverotuotto siirtyisi EU-tasolla jaettavaksi, syntyisi epäilemättä paineita Suomen verojärjestelmän muiden osien kuten omistajien verotuksen muuttamiseen CCCTB-järjestelmään nähden paremmin yhteensopiviksi. Samoin riskinä olisi vähenevien yhteisöverotuottojen korvaaminen muita veromuotoja kuten omistajien verotusta kiristämällä.

Mm. edellä mainituista syistä U-kirjeen tarkoittama lainsäädäntöhanke on Suomen verojärjestelmän ja valtiontaloudenkin kannalta poikkeuksellisen laajakantoinen ja merkittävä.

3. Valmisteluprosessista

EU-tasolla on alkamassa kuukausia tai jopa vuosia kestävä työryhmätyöskentely, jossa CCTB- ja CCCTB-direktiiviehdotuksia käsitellään jäsenvaltioiden ja komission kesken. Työryhmätyöskentelyn tuloksena direktiiviehdotukset voivat muuttua ja kehittyä merkittävästi.

Edellä mainituista syistä on ensiarvoisen tärkeää, että komission ehdotusta CCTB- ja CCCTB-direktiiveiksi käsitellään Suomessa laajapohjaisesti niin, että yritysverotuksen kohteena oleva elinkeinoelämä sekä muut yhteiskunnalliset tahot pääsevät ottamaan asiaan kantaa. Samoin on tärkeää, että tätä laajapohjaista valmistelua ja käsittelyä käydään vaihe vaiheelta EU-tason valmistelutyön edetessä ja direktiiviehdotusten kehittyessä.

4. Jatkovaiheista

Valtioneuvosto on antanut U-kirjeen Eduskunnalle 8.12.2016. Eduskunnan on määrä ottaa kantaa U-kirjeeseen ennen joulua. Niinpä Eduskunnalla ei ole mahdollisuutta kuulla niitä kaikkia tahoja, joihin direktiiviehdotukset potentiaalisesti vaikuttaisivat. Esimerkiksi Perheyritysten liitolta ei ole pyydetty lausuntoa. Liitolla ei tosin olisi ollut alle kahdessa viikossa minkäänlaisia realistisia mahdollisuuksia perehtyä asiaan sen edellyttämällä vakavuudella.

Näin ollen on tärkeää, että valtioneuvosto antaa sekä CCTB- että CCCTB-direktiiviehdotuksista niiden sisällön edelleen muokkautuessa jatko-U-kirjeitä Eduskunnalle, joka kuulee relevantteja tahoja asiasta. Näin Suomen Eduskunta kykenee muodostamaan perustellun ja eri näkökulmat huomioivan Suomen kannanoton tähän maamme yritysverojärjestelmän ja yritysverotuottojen kannalta vuosikymmeniin merkittävimpään uudistusehdotukseen.

Helsingissä 19.12.2016

Perheyritysten liitto ry – Familjeföretagens förbund r.f.

Leena Mörttinen
Toimitusjohtaja

Simo Valtti
Veroasiantuntija